

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.152/2014/3. szám

A Szegedi Ítéltábla az **(felszámolószervezet, felszámolóbiztos neve, címe)** felszámoló által meghatalmazott Berényi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Solymár Károly ügyvéd) által képviselt **(felperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű felperesnek – a Simonfay Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Simonfay Géza ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2014. február 28. napján meghozott 8.G.21.439/2010/112. számú ítélet ellen a felperes által 115. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 5.100.000,-(Ötmillió-egyszázezer) Ft-ot és ezen összegnek 2009. április 17. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamata 7 %-kal növelt mértékű évi kamatát.

A felperes által alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 3.000.000,-(Hárommillió) Ft-ra leszállítja.

A felperes által az államnak külön felhívásra fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 657.000,-(Hatszázötvenhétezer) Ft-ra leszállítja, egyúttal kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 243.000,-(Kettőszáznegyvenháromezer) Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 500.000,-(Ötszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 720.200,-(Hétszázhuszezer-kettőszáz) Ft, továbbá kötelezi az alperest, hogy fenti módon fizessen meg az államnak 266.400,-(Kettőszázhatvanhatezer-négyszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

Az alperes megrendelőként 2008. február 6. napján bér munka szerződést kötött a felperesi jogelőd T... Kft.-vel, mely cég alperes által biztosított anyagokból **(termék megnevezése)**-ek készítését vállalta a **(település neve)**-n található üzemegységében. A gyártási tevékenységhez szükséges valamennyi anyagot, illetve egyedi szerszámokat, gépeket is az alperes vállalta biztosítani. A bér munka szerződésben a szerződő felek heti 700-1000 pár készítését irányozták elő 2008. április 1-jétől kezdődően. A műszaki teljesítési és fizetési feltételeket részletesen szabályozták, mennyiségi és minőségi kifogás bejelentésére az áru átvételét követő 8 napon belül volt jogosult az alperesi megrendelő. A szerződés 9. pontjában felek rögzítették, hogy bármelyik fél jogosult a felmondásra, a másik félhez intézett írásos nyilatkozattal, indokolás nélkül, de legalább 4 hónapos felmondási idő figyelembe vétele mellett. Súlyos szerződésszegés esetén azonban azonnali hatállyal bármelyik fél felmondhatja a szerződést. A szerződésszegés súlyosságának kérdésében a felek esetenként határoznak. A szerződésben példalódozóan feltüntetett súlyos szerződésszegésen túlmenően bármilyen magatartás vagy mulasztás alapjául szolgálhat a súlyos szerződésszegés megállapításának, amely alkalmas arra, hogy a másik fél érdekeit jelentősen sértse, vagy alkalmas a másik fél számára méltánytalan hátrány okozására. A szerződés vállalkozói súlyos szerződésszegésként kiemelte, amennyiben a megegyezett és minta szerinti munkaminőséget a felperesi gyártó nem tartja meg, és felszólítást követően annak javítását az utólagos határidőre sem végzi el; továbbá, ha a felperesi jogelőd a megrendelést önhibájából rendszeresen nem szerződésszerűen teljesíti és a szerződésszerű teljesítésnek külön írásbeli felhívást követően sem tesz eleget. A szerződés 11. pontjában a felperesi gyártó részéről kapcsolattartóként a perben nem álló I... Kft. került feltüntetésre. Az I... Kft., ügyvezetője **(személy neve)** révén a szerződés létrehozásában is közreműködött közvetítőként.

A felperesi jogelőd 2008. év első felére megnehezült anyagi helyzete nem tette lehetővé a más szerződések teljesítéséhez szükséges alapanyag beszerzést, így ebből a célból 2008. júliusában alapanyag finanszírozási igénnyel fordult az alpereshez. Ekkor az alperes ún. bonitáskockázati vizsgálatot végeztetett el felperesi jogelődre vonatkozóan. A vállalati profil magas kockázatúnak minősítette a felperesi jogelőd hitelezését, a hitelképességet egy 10-es skálán mindössze 3. fokozatba sorolták. Az alperes emiatt nem biztosított alapanyag finanszírozást a felperesi jogelődnek. Az alperes 2008. április és októbere között 9 alkalommal küldött az I... Kft. részére minőségi reklamációkat tartalmazó e-mail üzeneteket. Az utolsó kettő októberi e-mail üzenetre ismételt sürgetésre sem érkezett érdemi válasz. Ebben az időszakban korábbi kiválása miatt már nem tevékenykedett a felperesi jogelőd cégnél **(személy 2.neve)** korábbi műszaki vezető, aki a szerződés kezdeti szakaszától szakmailag irányította a bér munkával kapcsolatos felperesi tevékenységet.

Az alperes kereskedelmi vezetője **(személy 3.neve)** 2008. október 30-án az alábbi tartalmú német nyelvű e-mail üzenetet küldte **(személy neve)**-nak az I... Kft. ügyvezetőjének:

„Tisztelt **(személy vezetéknéve)** úr,

Hivatkozunk a 2008. február 6-i bér munkaszerződésünkre, valamint a mai telefonbeszélgetésünkre, és ezúton közölnünk kell önökkel, hogy az együttműködésünket be kell fejeznünk. A következő okok vezettek bennünket ehhez a döntéshez:

Gazdasági okok, **T...**:

Mint ahogy az a **C... Kft. (település 2.neve)**, 2008. június 18-i vállalati profilból olvasható, a **T...** Cégnél nagyon magas a bonitási-kockázat. Ennek fokozata 3-as, a Faktor 2 már nagyon magas kockázatot jelent, A Faktor 1 pedig már fizetéseképtelenséget. A javasolt hitelszint 0 EUR, azzal a kommentárral, hogy a vállalat aktuális anyagi helyzete alapján az intézet nem javasolja a hitelezést. A pénzügyi adatok hivatalos forrásból származnak, a cégvezetés az információkat megerősítette.

Műszaki okok, **T...**:

A korábbi műszaki vezető **(személy 2.vezetéknéve)** úr és gárdájának kiválása után a minőségi helyzet jelentősen rosszabbodott.

Általános magyarországi helyzet:

A Magyarországon lévő általános gazdasági helyzetet minden negatív hatásaival együtt úgy ítéltük meg, hogy Magyarország, mint gyártó ország a továbbiakban nem megfelelő a mi **(termék neve)** -eink gyártása számára.

Ez az e-mail helyettesíti az ajánlott felmondó levelet.

Kérjük Önöket, szíveskedjenek minden anyagot, késeket, eszközöket, esetleg gépeket megfelelően visszaszolgáltatni. A részletes információkat megkapják a beszerzéstől.

Amilyen korrekt módon intéztük az együttműködést eddig, ugyanolyan korrektén kívánjuk annak lezárását is intézni kölcsönös érdekeink miatt is. Külön szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a titoktartási kötelezettség, az összes információra vonatkozólag, melyek a mi saját tulajdonunkat képezik, az együttműködés aktív ideje után is érvényes. Végezetül szeretnénk köszönetet mondani a jóllehet rövidre sikerült, de bizonyára mindkét fél számára konstruktív együttműködésért, önnek **(személy vezetéknéve)** úr személy szerint is, valamint az egész gyártó üzemnek a jövőre minden jót kívánunk.

Üdvözlettel: **(személy 3.neve)**”

Az I... Kft. ügyvezetője már másnap, 2008. október 31-én továbbküldte az e-mail üzenetet a felperesi jogelőd ügyvezetőjének, aki arra 2008. november 27-én kelt levélben válaszolt. Ebben közölte, hogy az alperesi kereskedelmi vezető e-mail üzenetét a szerződés felmondásaként elfogadják, azonban a szerződésben meghatározott 4 hónap felmondási időt biztosítani kell. Erre ismeretlen okból azonban ténylegesen nem került sor, ezért felhívta alperes figyelmét szerződési

kötelezettségeinek további 4 hónapon keresztül történő betartására. Egyidejűleg kártérítési igényt is kilátásba helyezett. Közölt kárszámítása szerint 750 pár **(termék neve)**/hét feldolgozási mennyiséget 4 hónapra (17 hét) vetítve 70.000 euró elmaradt haszon értéket jelölt meg elmaradt haszonként. Jelezte egyúttal, hogy amennyiben alperes nem kívánja az együttműködést folytatni, úgy hajlandó 24.258 euró összeg átutalása esetén minden

további követeléstől eltekinteni. Ez az összeg a felmondási időre vonatkozóan számított azon elmaradt haszon, melyet 497 pár **(termék neve)**/hét – korábbi hetek során ténylegesen teljesített – feldolgozási mennyiség alapján számított ki a felperesi jogelőd.

A fenti ajánlatot az alperes nem fogadta el, a felek között további együttműködés már nem valósult meg. A realizált teljesítések kölcsönös elszámolása, illetve a gyártó részére korábban biztosított és még fel nem dolgozott alapanyag mennyiség, valamint átadott eszközök alperes részére történő visszajuttatása 2008. decemberében megtörtént.

A felperesi jogelőd 2009. február 6-án, 70.000 euró összegben megjelölt, alperessel szembeni követelését engedményezte a felperesre. Az engedményezési szerződésből kitűnik, hogy ez 9 hónapra számított elmaradt haszonként nyilvántartott követelést jelentett. Ugyanezen felek között 2009. április 17-én újabb engedményezési szerződés is létrejött, ebben 4 havi, a teljes felmondási időszakra vonatkozóan, heti 750 párral számított elmaradt haszon címén további 70.000 euró összegű kártérítési követelés, felperesi engedményesre történő átruházására is sor került. Az engedményezésekről alperest 2009. nyarán értesítették.

A T... Kft. - felperesi jogelőd - 2009. július 21-től felszámolás alatt áll.

A felperes 2012. január 1-jétől végelszámolás alá került, mely 2012. október 12-i hatállyal felszámolásba fordult át.

Az alperes az engedményezett összegek megfizetésére irányuló felperesi felszólításoknak nem tett eleget.

A felperes módosított – leszállított – keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 12.332.162,-Ft és ennek 2009. április 17-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy az alperes a szerződést megszegte, mert a szerződött mennyiséget nem biztosította a szerződés fennállta alatt, ezzel a felmondásig 3.521.533,-Ft kárt okozott. Vitatta továbbá az alperesi felmondás azonnali hatályát és alperesi szerződésszegésre hivatkozott, mivel a felmondási időszak alatt, 4 hónapon keresztül az alperes nem biztosított a felperesi jogelőd számára nyersanyagot és bér munka lehetőséget, ezzel 8.810.629,-Ft összegű haszontól esett el a felperesi jogelőd. A követeléseket a felperes engedményezéssel megszerezte. Hangsúlyozta, hogy az azonnali hatályú felmondás feltételei nem álltak fenn, jogelődje a bér munkaszerződést mindvégig szerződésszerűen teljesítette. Az alperesnek bizalomvesztésre nem volt oka. **(személy 2.neve)** műszaki vezető távozását követően a technológiában változás nem történt, sőt csökkentek a reklamációk, a minőségi kifogások száma általában elenyésző volt.

Gf.III.30.152/2014/3. szám

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy felmondása azonnali hatályú volt, annak alapját pedig az képezte, hogy a felperesi jogelőd akkor már súlyos anyagi gondokkal küzdött, más megrendeléseket sem tudott alapanyag finanszírozási problémák miatt teljesíteni. Erről egy osztrák üzleti partnerétől is tudomást szerzett, valamint ezt mutatta az általa elvégeztetett hitelképességi vizsgálat eredménye. A

folyamatos minőségi problémák mellett bizalomvesztést okozott, hogy a felperesi jogelőd műszaki vezetője 2008. őszén távozott a társaságtól. E körülmények együttesen okozták azt, hogy az alperesi társaság már olyan magas kockázatúnak ítélte meg a felperesi jogelőddel való együttműködést, amely a bér munkaszerződés további fenntartását nem tette lehetővé. A gyártást végül Magyarországról **(ország neve)**-ba kellett áthelyezni. Vitatta a felperes követelésének összegszerűségét is, utalva arra, hogy a felperesi jogelőd kezdetben nagyságrenddel alacsonyabb, 20.000 euró körüli egyezségi ajánlatot tett. Vitatta továbbá az engedményezési szerződések hatályosságát.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, felperest a teljes felmerült perköltségben marasztalta. A bér munkaszerződés teljes hatályosulásának időszakára nézve ráutaló magatartással történő szerződésmódosítást állapított meg amiatt, hogy az alperes a megjelölt mennyiségnél alacsonyabb, minden esetben 500 db körüli heti gyártáshoz biztosított alapanyagot, melyet a felperesi jogelőd mindvégig reklamáció nélkül elfogadott. E körben a felek között nézeteltérés nem volt, felperesi jogelőd ezzel kapcsolatban a szerződés megszüntetését megelőzően észrevételt nem tett, igényt nem érvényesített.

A szerződés megszűnésének körülményeit illetően a bíróság elfogadta az alperesi indokokat, s megállapította, hogy a felperesi jogelőd teljesítése bizonytalanná vált, melyről a pénzügyi helyzet vizsgálata kapcsán értesült az alperes. Az azonnali hatályú felmondásra okot adó helyzet fokozatosan alakult ki, több összetevőből állt, így a felmondás közlésére nyitva álló 8 napos határidő nem köthető egy meghatározott kiinduló időponthoz, ezért a felmondás közlésekor alperes határidőt nem mulasztott. Alperesi felmondást formai okból nem találta érvénytelennek, mivel arra a felperesi jogelőd érdemben válaszolt, tehát a közlés bizonyítottan megtörtént, az írásbeli forma utóbb emiatt már nem vitatható. A bíróság az azonnali hatályú felmondásra okot adó további körülményeket felsorolva utalt még **(személy 2.neve)** felperesi ügyvezető tárgyaláson tett nyilatkozatára, melyből kitűnt, hogy esetenként a felperesnek kellett a jogelődje bérköltségeit finanszíroznia, míg alperes gazdasági vezetője személyes nyilatkozatában utalt arra, hogy 2008. őszére a korábbi 3-as fokozatba való besorolás tovább romlott 2-es fokozatúra a felperesi jogelőd esetében, ez pedig végképp nem tette lehetővé a biztonságos jövőbeni együttműködést. Ehhez járultak a minőségi kifogások, melyek közlését e-mail üzenetek igazolnak. A bíróság mindezek alapján megállapította, hogy a felperesi jogelőd anyagi helyzetének romlása a bér munkaszerződés teljesítését veszélyeztette, ez a körülmény alkalmas volt arra, hogy az alperes érdekeit jelentősen sértse, számára méltánytalan hátrányt okozzon, ezért alperes jogszerűen élhetett a szerződésben kikötött azonnali hatályú felmondás jogával.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és keresetének helyt adó döntés meghozatalát. Fellebbezésének indokolásában hangsúlyozta, hogy a felek közötti együttműködés időszakában szerződési kötelezettségeit felperesi jogelőd mindenkor teljesítette, azonnali hatályú felmondásra okot adó szerződésszegés a bér munka végzés során nem történt. Az alperesi felmondást formai okokból is hatálytalannak minősítve hangsúlyozta, hogy az e-mail üzenet nem tekinthető ajánlott tértivevényes levél formátumnak, azt nem is a felperesnek címezte az alperes, az abban hivatkozott okokról pedig a közléstől visszaszámított 8 napos határidőt jóval

megelőzően, hónapokkal korábban már értesült. A magyarországi gazdasági helyzet nehézségeire vonatkozó általános hivatkozás pedig egyáltalán nem fogadható el azonnali hatályú felmondás okaként. Álláspontja szerint gazdasági nehézség bekövetkezése egy adott cégnél nem olyan magatartás vagy mulasztás, ami a másik félnek méltánytalan hátrányt okoz, tekintettel arra, hogy a jelen esetben csupán egy jövőre vonatkozó feltételezés volt az alperesi felmondás alapja. Előadta továbbá, hogy a könyvszakértői vizsgálat kétséget kizáróan nem tudta megállapítani a felperesi jogelőd fizetéseképtelenségét, a könyvszakértő az iratok, különösen az alapbizonylatok hiányosságaira hivatkozott, ezért a szakvélemény bizonyító ereje kétséges.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

A fellebbezés részben alapos.

A perbeli jogvita elbírálása során a felek közötti jogviszonyt vizsgálva kiindulópontként rögzítendő, hogy a felek között ún. bér munka szerződés jött létre, melynek jellemző tartalmi eleme a tartós, hosszabb időszakra vonatkozó jogviszony létrehozása. Az ilyen típusú szerződés jogi tartalmát, lényegét a bírói gyakorlat ismeri, megítélését a BH 1982/19., BH 1998/351., valamint a BDT 2009/2069. szám alatt közzétett eseti döntések tükrözik. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy az ilyen típusú szerződés vállalkozási szerződés, a több évre létesített tartós jogviszony egyoldalú megszüntetésének lehetősége ilyen szerződés esetén felmondási jog kikötés útján megengedett. Ennek megfelelően a perbeli szerződésben kölcsönösen biztosított felmondási jogok és az azokhoz rendelt felmondási okok érvényes, a felekre nézve hatályos szabályokat jelentenek.

A felperes hivatkozása szerint a szerződés az alperes felmondása folytán megszűnt, de a felperes igényt tartott az alperesi szerződésszegés folytán kiesett vállalkozói díjból eredő elmaradt hasznára a felmondást megelőző és a felmondást követő időszakra egyaránt.

A felmondást megelőző időszakban állítása szerint az alperes szerződésszegése abban állt, hogy a szerződésben kikötött minimum heti 700 párnál kisebb mennyiséghez szállított alapanyagot.

Ez a szerződéstől eltérés azonnali hatályú felmondási jogot alapozott meg a felperesi jogelőd számára, aki azonban ezzel nem élt. A felperesi vállalkozó az alacsonyabb

-7-

Gf.III.30.152/2014/3. szám

alapanyag mennyiséget rendszeresen átvette és azt dolgozta fel, ezzel kapcsolatban utólag dokumentálható módon kifogást nem közölt megrendelőjével, alperessel.

A Ptk. 316. § (1) bekezdése szerint, ha a jogosult a teljesítést a szerződésszegésről tudva elfogadja, a szerződésszegésből eredő igényt utóbb csak akkor támaszthat, ha erre irányuló jogait fenntartotta. A gyártásra átadott anyagok tekintetében a felperesi jogelőd folyamatosan elfogadta, átvette a szállított mennyiséget, s csak azt dolgozta fel, nem kifogásolva a keretmegállapodásban rögzítettekhez képest kevesebb bér munka

biztosítását. Ezzel a felek szerződésüket – az elsőfokú ítéletben helyesen rögzítettek szerint – ráutaló magatartással (Ptk. 216. § (1) bekezdés) e tekintetben érdemben módosították, így szerződésszegés hiányában kártérítési igény erre az időszakra nem érvényesíthető.

A felperes a felmondást követően keletkezett kárigényét arra alapította, hogy az alperes a felmondási idő alatt árut nem szállított. Ezen igény elbírálásához szükséges volt a jogviszony megszűnésének vizsgálata.

A szerződés megszűnésének módját illetően a felek eltérő jogi álláspontra helyezkedtek. Az alperes hivatkozása szerint részéről szabályszerű, azonnali hatályú felmondásra került sor, így annak közlésekor a jogviszony megszűnt. A felperes hivatkozása szerint azonban a szerződés felmondása nem szerződésszerű módon történt, a felmondás sem formai, sem tartalmi szempontból nem felelt meg a szerződésben előírt azonnali hatályú felmondás kritériumainak. Ennek megfelelően a felmondás közlését követő 4 hónapos felmondási időre a felek közötti jogviszony még fennmaradt.

Az alperesi felmondás hatályosságának formai vizsgálata körében megállapítható, hogy eltérően a felek szerződésében foglaltaktól, valóban nem postai úton feladott papír alapú okirati formában került sor a felmondás felperesi jogelődhez való eljuttatására. A szerződésnek a megszabott alak mellőzésével történő megszüntetése is érvényes azonban, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek akaratából létrejön (Ptk. 218. § (3) bekezdés).

A jelen esetben e-mail formájában közölt felmondás valóban nem felel meg az írásbeli alakiságnak, mivel a Ptké. 38. § (2) bekezdése ilyen típusú jognyilatkozat esetében csak a fokozott biztonságú aláírással ellátott e-mailt tekinti írásbeli formának. Az alperesi felmondás az előírt alakszerűség be nem tartása ellenére azonban a joghatás kiváltására alkalmas volt, mivel az arra adott válaszból kitűnik, hogy annak tartalmát a felperesi jogelőd teljes egészében megismerte, a szerződés megszüntetését célzó alperesi akaratnyilvánítással szemben nem tiltakozott.

Nem érinti a felmondás hatályát az sem, hogy címzettként nem a felperesi jogutód szerepelt az e-mail üzenetben, hiszen az I... Kft. szerződésben megjelölt ügyleti képviselőként jogosult volt azt átvenni. A felmondás, mint másik félhez címzett nyilatkozat a képviselő tudomásszerzése folytán már akkor hatályossá vált, amikor az 2008. október 30. napján az I... Kft.-hez megérkezett (Ptk. 214. § (1) bekezdés).

Az ítéletábra lényegesnek tekinti, hogy a felmondás formai hibái ellenére a felperesi

jogelőd – mint a jognyilatkozat címzettje – a felmondás tényét tudomásul vette.

A felmondás tartalmi elemeinek vizsgálata során az ítéletábra annak megszövegezését, szóhasználatát és azt tekintette az elbírálás szempontjából relevánsnak, hogy abban egyetlen helyen sem történt az azonnali időbeli hatályra való konkrét utalás az alperes részéről. Az ott megjelölt felmondási okok három csoportba sorolt köre általános felmondási okként is szolgálhat, a felmondáshoz vezető okok felsorolása ezért önmagában nem elegendő ahhoz, hogy rendkívüli felmondásnak minősüljön a szerződés megszüntetésre irányuló nyilatkozat. Az azonnali hatályú felmondásnak, az ahhoz kapcsolódó szigorú jogkövetkezmények miatt, ezen jellegét egyértelműen, kifejezetten

tartalmaznia kell. Ehhez képest a perbeli felmondásban az alperes kereskedelmi vezetője határidő nélkül – későbbi informálásra utalással – hívta fel a felperesi jogelődöt a biztosított eszközök, alapanyagok, gépek visszaszolgáltatására. A korábbi korrekt együttműködésre történő utalás, és a jogviszony lezárásának hasonló módját kívánó, a kölcsönös érdekek szerinti együttműködésre hivatkozás pedig ugyancsak nem a jogviszony azonnali megszüntetését célzó határozott akaratnyilvánítást tükröz. Mindezen peradatokra tekintettel az ítéltábla – a felperesi jogelőd felmondásra adott válaszát is értékelve – az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre jutott a felmondás időbeli hatályát illetően, mivel az legfeljebb rendes – 4 hónapos felmondási idővel kiadott – felmondásnak tekinthető.

Nem vitatott, hogy az alperes ezen 4 hónapos időszak alatt megrendelést nem adott, anyagot már nem biztosított, ezt felperesi jogelőd a 2008. november 27-i levelében joggal kifogásolta. Az ilyen esetre irányadó bírói gyakorlat szerint, ha a szerződés felmondása nem azonnali hatályú és a felmondási idő alatt a vállalkozó olyan okból nem tud szolgáltatást teljesíteni, amelyért a megrendelő felelős, a vállalkozó díjra nem tarthat igényt, de követelheti a kárának megtérítését a Ptk. 312. § (3) bekezdés, és a Ptk. 321. § (1) és (2) bekezdéseiben rögzítettek szerint (BH 1996/545. szám alatt közzétett eseti döntés). A Ptk. 321. § (1) bekezdésének szabályaiból adódóan a felmondási idő alatt a felek közötti jogviszony változatlan tartalommal fennmarad, a feleket a szerződésből fakadó jogok megilletik, azonban kötelezettségeiket is teljesíteniük kell. A 4 hónapos felmondási idő alatt az alperesnek biztosítania kellett volna az alapanyag szállítással és minden további megrendelői kötelezettség teljesítésével a felperesi jogelőd számára a bér munka elvégzését. Ennek elmaradása olyan alperesi szerződésszegés, amely a Ptk. 312. § (3) bekezdésére is figyelemmel nem tette lehetővé a vállalkozó teljesítését, így a felperesi jogelőd joggal követelhetette kárának megtérítését a felmondás időszakára.

A felperest fenti jogalapon megillető kártérítés alapját az képezi, hogy a gazdálkodó szervezet üzletszerű tevékenysége során általában tiszta nyereséget tud realizálni, mely a perbeli szerződés kapcsán felperesi jogelődre nézve azért helytálló kiindulópont, mivel felperesi jogelőd már az első válaszlevelében kifejezetten igényelte a szerződés 4 hónapon keresztül történő fenntartását, és kifogásolta azt, hogy nyereségtermelő tevékenységét az alperes erre az időszakra nem tette lehetővé. Az ilyen esetre vonatkozó elmaradt haszon számításnál fő szempont, hogy

Gf.III.30.152/2014/3. szám

nem egy tervezett, prognosztizált bevétel az irányadó, hanem a reális ellenőrizhető adatok által igazolt tényleges hozamkiesés, az elmaradt tiszta jövedelem. A reálisan kiszámítható árbevétel és az elmaradó költségek összegének különbözete szolgálhat tehát ilyen típusú kártérítési igény alapjául (BDT 2009/2042. szám alatt közzétett eseti döntés). A kárszámításhoz az ítéltábla a felperes saját maga által csatolt kimutatásán túl lényeges bizonyítéknak találta a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményének kárszámítással kapcsolatos megállapításait is. A szakértő 32 %-os arányban jelölte meg a bevételből az 1 pár **(termék megnevezése)** elkészítésével felperesi jogelődnél jelentkező

hasznót, melynek tényleges összegét 1 párra vetítve 618,-Ft-ban állapított meg. Nagyságrendileg ezzel állnak összhangban a felperes 22/F/19. és 20. sorszám alatt becsatolt kárszámítási táblázatának adatai is. Az ítéltábla a költséglevonási számítások – alapbizonylatok hiánya miatti – esetleges pontatlanságát figyelembe véve, szabad bizonyíték mérlegelést alkalmazva az 1 párra jutó tiszta nyereség összegét 600,-Ft-ban határozta meg (Pp. 206. § (1), (3) bekezdés). A felperesi előadás, és a szakértő megállapítása szerint is, a szerződés fennállta alatt az alperes heti 500 pár **(termék neve)** legyártásához elegendő anyagot juttatott a felperesi jogelőd részére. Ez azt jelentette, hogy heti 500 pár **(termék megnevezése)** elkészítésével felperesi jogelőd 300.000,-Ft/hét tiszta haszonhoz jutott. A felmondás 4 havi időszakára 17 naptári hét esett, így a heti 300.000,-Ft-os jövedelemkiesést 17 hétre vetítve, összesen 5.100.000,-Ft összegű kár bekövetkezése állapítható meg.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésre történő hivatkozással ezért részben megváltoztatta és a megalapozott kereset erejéig terjedően, a Ptk. 318. § (1) bekezdés, valamint Ptk. 339. § (1) bekezdés alapján kötelezte felperes javára alperest 5.100.000,-Ft és ennek a keresetben helyesen megjelölt járuléka megfizetésére (Ptk. 360. § (1) bekezdés, Ptk. 301/A. § (1), (2) bekezdés). Az ezt meghaladó marasztalásra irányuló, nem megalapozott keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést egyúttal helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán a felek pernyertességi-pervesztességi aránya módosult, az eljárási költségek megosztása során az ítéltábla 73 %-27 % alperesre kedvezőbb pernyertességi arányt vett figyelembe.

Az alperes saját jogi képviselőjével kötött megbízási szerződésben rögzített ügyvédi munkadíj mértéke a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) általános ügyvédi költség megállapításra vonatkozó szabályaitól jelentősen eltérő, aránytalanul túlzott. Az ítéltábla az alperesi jogi képvisellel felmerült ügyvédi munkadíj költséget ezért az IM rendelet 3. § (6) bekezdését alkalmazva, mérsékeltebb összegben állapította meg, melyet a 27 %-os arányú felperesi pernyertességre is figyelemmel tovább csökkentett 2.600.000,-Ft-ra. Az alperes előlegezte a per során felmerült szakértői díjak teljes összegét, melyből az arányosítás szükségessége miatt további 400.000,-Ft perköltség felperesre hárítása is indokolt. Ennek megfelelően 3.000.000,-Ft-ban határozta meg az ítéltábla a

felperest terhelő, alperesnek járó elsőfokú perköltség összegét.

A fenti arányhoz igazodóan módosult az elsőfokú eljárási illeték viselésének kötelezettsége is.

A másodfokú eljárási költségtérítés összegét az ismertetett szempontok szerint az IM rendelet 3. § (5), (6) bekezdései alapján állapította meg az ítéltábla felperes javára. Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összegét a fellebbezési kérelemhez igazodóan 12.332.162,-Ft fellebbezési pertárgyérték után számítva (8 %) 986.600,-Ft-ban határozta meg, melyet a felek között a fellebbezési eljárásra is irányadó fenti pernyertességi-pervesztességi arányban osztott meg, egyúttal elrendelte annak utólagos állam javára történő megfizetését az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2), 15. § (1), (3) bekezdéseiben rögzítettek szerinti módon.

S z e g e d, 2014. október hó 22. napján

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke

Dr. Dobler László sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró